

Seat No. : _____

SD-130

September-2020

M.A., Sem.-IV

**PHI 510-EA : Philosophy
(Environmental Philosophy)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : (1) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 8 માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક પ્રશ્નના 14 ગુણ છે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 9 ફરજિયાત છે. તેના 8 ગુણ છે.

1. પર્યાવરણનું અવમૂલ્યન સમજાવો.
2. વૈશ્વિક પર્યાવરણની કટોકટી સ્પષ્ટ કરો.
3. હિંદુ પરંપરામાં પંચમહાભૂતોનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
4. આયુર્વેદ અને પર્યાવરણનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
5. બુદ્ધના પર્યાવરણવાદની સમજૂતી આપો.
6. માનવીય સ્વભાવ અંગે ગૌતમ બુદ્ધના વિચારો જણાવો.
7. પૃથ્વી અને જળ પ્રદૂષણના ઉકેલ અંગે જૈન ધર્મના મતનું નિરૂપણ કરો.
8. જૈન ધર્મનો અહિંસાનો ખ્યાલ પર્યાવરણના સંદર્ભમાં ચર્ચો.

9. નીચેના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો :

- (1) મનુષ્ય જીવનનો આધાર શું છે ?
 - (2) જળ તત્ત્વ કઈ ઈન્દ્રિય સાથે સંકળાયેલ છે ?
 - (3) પાંચ તન્માત્રાઓના નામ આપો.
 - (4) વૈશેષિક દર્શનના નવ દ્રવ્યો કયા-કયા છે ?
 - (5) રામાયણમાં પર્યાવરણને લગતો કયો વિભાગ છે ?
 - (6) 'ચિપકો' આંદોલનના પ્રણેતા કોણ છે ?
 - (7) નૃવંશશાસ્ત્રમાં શેનો અભ્યાસ થાય છે ?
 - (8) પંચસ્કંધના નામ આપો.
-

Seat No. : _____

SD-130

September-2020

M.A., Sem.-IV

**PHI 510-EA : Philosophy
(Environmental Philosophy)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) Write answers of any **three** from Question No. **1** to **8**. Each question carries **14** marks.
- (2) Question **9** is compulsory. It carries **8** marks.

1. Explain the degradation of environment.
2. Clarify the crisis of global environment.
3. Clarify the concept of five gross elements (Panchamahabhuta) of Hindu tradition.
4. Clarify the relation between Ayurveda and environment.
5. Give explanation of Buddha's environmentalism.
6. State Gautam Buddha's views on human nature.
7. Describe Jaina's views on the solution for earth and water pollution.
8. Discuss Jaina's concept of non-violence with reference to environment.

9. Write answers in **one** or **two** sentences of any **four** from the following questions :

- (1) What is the substratum of human life ?
 - (2) Which sense is related to the water element ?
 - (3) Give names of five subtle elements (Pancha Tanmatra).
 - (4) Which are the nine substances of Vaisheshika philosophy ?
 - (5) Which part of Ramayana is regarding environment ?
 - (6) Who is the propounder of 'Chipto' movement ?
 - (7) What is studied in anthropology ?
 - (8) Give names of Panchaskandha.
-

Seat No. : _____

SD-130

September-2020

M.A., Sem.-IV

**510-EB : Philosophy
(Social-Political Philosophy)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : (1) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 8 માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક પ્રશ્નના 14 ગુણ છે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 9 ફરજિયાત છે. તેના 8 ગુણ છે.

1. માનવતાવાદ સમજાવી ઉત્તમ માનવતાવાદના લક્ષણો ચર્ચો.
2. ભારતીય પરિપ્રેક્ષ્યમાં ધર્મનિરપેક્ષતાવાદની સમજૂતી આપો.
3. લિંગ સમાનતાનો અર્થ અને તેની આવશ્યકતા સમજાવો.
4. જાતિ આધારિત ભેદભાવને સમજાવી તેને દૂર કરવાના ઉપાયો ચર્ચો.
5. શ્રેષ્ઠ જીવન માટે વૈજ્ઞાનિક અભિગમની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
6. ટકાઉ વિકાસની સમજૂતી આપો.
7. ભ્રષ્ટાચારના સ્રોત અને રોકવાના ઉપાયો સમજાવો.
8. મૃત્યુદંડની સમજૂતી આપો.

9. નીચેના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો :

- (1) શું આપણું સંવિધાન આપણા રાષ્ટ્રને એક પંથ નિરપેક્ષ રાષ્ટ્ર જાહેર કરે છે ? સત્ય છે કે અસત્ય.
- (2) સતત વિકાસ એટલે શું ?
- (3) લિંગ અસમાનતાનું કારણ પૂર્ણતયા જૈવિક છે. આ સત્ય છે કે અસત્ય.
- (4) ધર્મનિરપેક્ષ માનવતાવાદ ઈશ્વરવાદી ધાર્મિક માન્યતાઓ અને અતિદૈવિક વિશ્વના અસ્તિત્વની માન્યતાઓનું ખંડન કરે છે. આ સત્ય છે કે અસત્ય.
- (5) નારીવાદ એટલે શું ?
- (6) જાતિસંહાર એટલે શું ?
- (7) 'New Humanism' પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?
- (8) જાતિ આધારિત ભેદભાવને રોકવા માટે ડૉ. આંબેડકરે કયા બે ઉપાયો સૂચવ્યા છે ?

Seat No. : _____

SD-130

September-2020

M.A., Sem.-IV

**510-EB : Philosophy
(Social-Political Philosophy)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions : (1) Write answers of any **three** from Question No. **1 to 8**. Each question carries **14** marks.

(2) Question **9** is compulsory. It carries **8** marks.

1. Explain Humanism and discuss the essential features of radical humanism.
2. Discuss Secularism in Indian context.
3. Explain the meaning and necessity for Gender Equality.
4. Discuss Caste based discriminations and ways to curb caste discrimination.
5. Explain the role of scientific temper in good life.
6. Discuss Sustainable Development.
7. What are the means of corruption and how can corruption be checked ?
8. Discuss Capital Punishment.

9. Write answers in **one** or **two** sentences of any **four** from the following questions :
- (1) Does our Constitution declare our nation as Secular ? Yes or No.
 - (2) Define Sustainable development.
 - (3) The cause of gender inequality is entirely biological. TRUE or FALSE
 - (4) Secular humanism rejects theistic religious beliefs and adherence to belief in the existence of a supernatural world. True or False
 - (5) Define feminism.
 - (6) What do you mean by genocide ?
 - (7) Who is the author of 'New Humanism' ?
 - (8) What were the two most effective ways taught by Dr. Ambedkar to check caste based discriminations ?
-